

Vekerdi László (1924–2009)

Ezúttal: inkább csak ború

Felkészületlennek, következésképp alkalmatlannak érzem magam Vekerdi László életének és kiterjedt, sokoldalú munkásságának illő méltatására. Egy ilyen ágas-bogas feladat csakis több ember összehangolt munkájával valósítható meg; olyanokéval, akik az általa keresztül-kasul és oda-vissza bejárt szakterületek változatos során – legalább egyenként – képesek eligazodni.

Megvallom: nekem már a búcsú puszta mozdulatától is újra meg újra görcsbe rándul a kezem. Annak ellenére, hogy – mint mindannyian – magam is tudtam: hosszú hónapok óta ott haladt már a szívszorító és megfordíthatatlan végkifejlet felé vezető úton.

Személyes fájdalomainknak sem könnyű méltó hangot adni; ám ez egyelőre legyen kinek-kinek a magánügye. Most viszont arra kell ráeszmélnünk – és persze: ráeszméltetnünk –, hogy mekkora a közös veszteség. Hadd írjam le ide így (bár húzódozom a szólammá váló szavaktól): a nemzet kára. Távoztával a *körkörös*en kiteljesedett emberi elme egyik utolsó hazai megtestesülése tűnt el közülünk: maga a fénylő és eleven Csoda.

Ahogy ezt leírtam, nyomban átvillant rajtam: Laci bácsi – ha tehetné – bizonyára hevesen, hangos szóval tiltakozna a fenti mondat hallatán. Talán – ahogy a mindkettőnkben közös emlékeket rezdítő Hajdúságban járja a szó – még valami *vakot is mondana* rá. Tudjuk, tapasztalhattuk: a szembedicsérgetés többnyire kényelmetlenül érintette. Minden bizonnyal oka volt rá, hisz a *valódi* megértés csakugyan többet ér a magasztalásnál. Vajon megértjük-e Őt? Vagy „csupán” hiányzik?

Igen: a hiány. A Hiány. Lesz-e még valaki rajta kívül, akihez – mondjuk – a vektoranalízis, az őshonos és reliktum növényfajok, a sejtozmózis, véredényrendszerünk működése, a hellén kultúra, Európa városi civilizációjának kialakulása, Németh László írói munkássága, valamint különféle tudományok angol, francia, német és egyéb nyelvű szakirodalma ügyében egyaránt kellő bizalommal és biztonsággal fordulhatunk? S hányunknak kell ezentúl *Őhelyette* is kiállnunk a makacsul megrögződött s újonnan születő-sarjadó balhitek meg a divatos bolondériák ellenében?

Felsorolhatatlan mindaz, amit Tőle és Általa is megtanulhattunk. Például: kósza hiedelmek helyett a megalapozott tudás az, ami megtart és előrevisz. Vagy: a dolgok és jelenségek közti törvényszerű összefüggések felismerése a dolgok s jelenségek konkrét, adatszerű ismerete híján nem lehetséges. Ugye mennyire magától értetődő mindez? Mégis mindenkor, minduntalan hangoztatni kellett és kell. Ő ezt tette.

S amit nem hangoztatott, de élete példájával bizonyította: az emberi és tudósi tisztesség egymástól elválaszthatatlan.

Így őrizzük meg Őt egymásnak s magunknak.

Buda Ferenc